

SLOVENSKI NAROD

Iznajta vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 pett vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3. večji inserati pett vrst a Din 4. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod celja mesečno v Jugoslaviji Din 12. za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Po dnužnici: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Po izvagoniranju Starhemberga:

Heimwehr se punta

Heimwehrovci so v znak protesta proti postopanju kancelarja Schuschniga priedili bučne demonstracije — Policija ima obilo posla — Heimwehr ne pristane na razorožitev

Dunaj, 15. maja. r. Spremembe v avstrijski vladi so še vedno predmet komentirjev v političnih in diplomatskih krogih. Po splošnem mnenju nova Schuschniggova vlada ne predstavlja nikake posebne spremembe v avstrijski politiki. Nasprotno notranje politični položaj v Avstriji je s temi spremembami postal že bolj zapleten in komplikiran. Vseeno pa sodijo, da so se izgledi na ložnost rešitve avstrijskega problema z izvagoniranjem predstavnika izrazitega fašizma v Avstriji razširili, ker je knez Starhemberg, četudi morda nezadruženo, odnesel s bojem iz vlade precejšnji del odija, ki leži nad klerofašističnim avstrijskim režimom.

V razvoju latentne krize, ki je trajala že delj časa, pa se je pokazalo, vendarle par značilnih stvari. Predvsem je porasel prestig predsednika avstrijske države, ki je bil doslej nekako porinjen v ozadje. Pri reševanju sednje krize je bil njegov vpliv zelo viden in zdvi, da bi mogel Miklas, ako bo nadaljeval to politiko, mnogo doprinesti k normalizaciji političnih razmer v Avstriji. Zaenkrat pa je težko predvidevati, ali je Miklas odločen iti dalje po poti oslabljenja avtoritativnega režima.

Velike važnosti pa je vloga, ki jo je v tej krizi igrala avstrijska vojska. Tokrat je bila vojska na strani Schuschnigga. Javna tajnost je, da obstojajo velika nasprotja med Heimwehrom in redno vojsko, ki vztraja na tem, da boče biti edini legitimni nosilec orožja v Avstriji. Toda zgodi se lahko, da bo baš zaradi tega prišlo še do velikih težav, ker se Heimwehr odločno protivi razorožitvi. Znan je izraz kneza Starhemberga, ki je v svojem nedavnjem govoru izjavil, da je mogoče razorožiti

Heimwehr samo preko njegovega trupla.

Dunaj, 15. maja. r. Razburjenje med pristaši Heimwehra zaradi izločitve od oblasti je nepopisno. V teku včerajnjega dne so heimwehrovci po vsej Avstriji vprizorili demonstracije proti novi vladi in proti klerikalnemu taboru. Na Dunaju je prišlo na mnogih krajinah do spopada, tako da je bilo odrejena stroga pripravljenost policije, v vojašnicah pa so bili v stalni pripravljenosti tudi močni vojaški oddelki, da bi v primeru potrebe prišli na pomoč. V Gradcu, Linzu, Celovcu in drugih večjih mestih so sklicali heimwehrovci protestna zborovanja, ki pa so jih oblasti prepovedale. Vodstvo Heimwehra je sinoči dalo vsem organizacijam navodila, naj bodo v strogi pripravljenosti, da pa naj posamezne organizacije ničesar ne podvzemajo, marveč naj počakajo nadaljnji navodil, ki bodo izdani, čim se knez Starhemberg vrne iz Rima, kamor je sinovči odpotoval. V avstrijski javnosti vlada vpraša bojazen pred novimi krvavimi nemiri, ker je jasno, da Heimwehr ne bo mirno pristala na svojo razorožitev. Večina heimwehrovskih funkcionarjev je podala ostavke na svoje položaje v patriotski fronti, ob enem pa so pristaši Heimwehra dobili poziv, naj izstopijo iz te organizacije, ki predstavlja samo gardo »Slovenska Schuschnigg.

Dunaj, 15. maja. r. Rekonstrukcijo Schuschniggove vlade označuje ves avstrijski tisk skoraj endnušo kot podkrepitev volje, da se zborejo vse sile, ki naj bi sodelovali pri novi obnovi Avstrije. »Neues Wiener Tagblatt« piše med drugim, da je bil najvažnejši nagib za spremembe nujna potreba temeje združitve in koncentrične štrnitve vseh elementov, ki so pripravljeni pospešiti in dokončati od pokojnega kance-

larja Dollfussa začeto delo v smislu stanovske in avtoritarne ideje. Zgodovinski razvoj nove Avstrije je imel za posledico, da se je v vodstvu pokazal nekakšen dualistični razvoj, tako da je bilo ključno soglasnost nazirani glede velikih ciljev vendarle v marsikaterih vprašanjih nekaj nasprostev, ki so otežkočala složno sodelovanje. Ta ugotovitev niti neznanje ne zmanjuje velikih zaslug, ki si jih je pridobil za razvoj nove Avstrije iz vlad izstopivši podkancelar knez Starhemberg. Sedaj izvršena rekonstrukcija bo prinesla popolno soglasje v državnih vladah in vodstvu one organizacije, ki je po ustavi pozvana, da ustvari politično mišljenje v državi. Organizacija domovinske fronte bo sedaj še bolj enotna in še bolj udarna kot je bila do sljedeči Koncentracija vseh sil za obnovu Avstrije v Dollfussovem duhu, je dobila podparek tudi s tem, da je zvezni kancelar Schuschnigg poleg splošnega političnega vodstva prevzel tudi vodstvo zunanjega urada, ker je porok za enotno delo v notranjem in zunanjem političnem pogledu.

»Telegraph« piše, da bo Avstrija imela od nove vlade velike koriste. Z novo vladijo se bo končala borba med izvršno oblastjo in glavnim vodstvom patriotske fronte, ker je treba sedaj rešiti mnogo bolj važna vprašanja. Dosedanja nasprotja so ovira izvršitev načrtov pokojnega Dollfusa. Novemu programu se bodo morale podrediti vse konstruktivne sile v Avstriji.

Waldenegg gre za peslanika v Rim

Dunaj, 15. maja. z. Dosedanji avstrijski zunanjini minister Berger-Waldenegg je bil imenovan za avstrijskega poslanika v Rimu. Dosedanji avstrijski poslanik v Rimu je prestavljen v Pariz.

Volde Mariam o dolžnostih društva narodov

Zeneva, 15. maja o. Abesinski poslanik v Parizu Volde Mariam je novinarjem v daljši izjavi predložil dežanski položaj, ki je nastal po odhodu italijanske delegacije iz Ženeve. Med drugim je poudaril, da je italijansko-abesinski spor postavljen za Društvo narodov. Ce bo propadla Abesinja bo propadla tudi mednarodna ustanovitev v Ženevi. Sedaj je nastopil čas, ko bo treba pred vsem svetom pokazati, ali je Društvo narodov zares pripravljeno sprejeti ponudbo italijanskega sodelovanja pri nadaljnji akciji v Evropi ali pa se bo postavilo na stališče, da mora braniti svoja načela, zaradi katerih so v njem prav za prav včlanjene vse male države. Društvo narodov se ne sme več obotavljati in odlagati svojih sklepov, nego se mora sedaj definitivno odločiti.

„Nove sankcije pomenijo vojno!“ izjava Mussolinija v francoskem listu

Pariz, 15. maja. AA. Današnji »Matine« objavlja intervju, ki ga je njegovemu dopisniku dal Mussolini. Mussolini je med drugim izjavil: »Nikdo ne more dvomiti v dejstvu, da je italijanski narod naravnost strašno vdan miru. Ta mir je potreben, zato, da bi se zaključilo začeto delo. Hocem delati za mir! Če pa bi kdo poskušal, da nam izmakne sadove zmage, ki so bili popolnoma s tolikimi žrtvami, bi skočili vsi na noge in se upri vsakemu.

Dopisnik je nato opozoril Mussolinija na besede, ki jih je izgovoril septembra lanskoga leta, ko je rekel, da bi »vojaške sankcije lahko popolnoma izpremenile zemljevid Evrope«. Mussolini je odgovoril: »Ponavljam tudi dikes isto, ker sem tedaj rekel o vojaških sankcijah in dodajem tudi to, da to velja tudi za morebitno poostreitev gospodarskih sankcij. Ponovite te moje besede in jih ponavljajte čim bolj pogosto. Slišati jih mora cela Evropa! Potrebno je, da se čuje ta krik celega naroda, ki je želel, da bi imel svoje cesarstvo in ki bo znal putri to cesarstvo braniti s svojo hrabrostjo in z vsemi svojimi silami.«

„V imenu cesarja Abeisnije . . .“

Rim, 15. maja AA. Stefani poroča: Po odredbi pravosodnega ministra morajo vsi sodni dokumenti v Italiji poslej nositi napis: V imenu Viktorja Emanuela III, po milosti božji in volji naroda kralja Italije in cesarja Abeisnije.

Nesreča italijanskega letala

Rim, 15. maja AA. Lovsko letalo, ki je pripravljalo letališču v Gorici, se je blizu letališča ponesrečilo. Pilot se je ubil.

Ugrabljenje češkoslovaškega državljanina

Praga, 15. maja g. Pred nekaj dnevi so tajni agenti nemške državne policije s pomočjo Henleinovih pristavev odvedli v Nemčijo češkoslovaškega državljanina Hugo Rebika iz Fryvoldova. Baje je bila na Rebikovo glavo razpisana nagrada 80.000 mark. Policija je sedaj v Fryvoldovu aretirala več oseb, ki so bile zapletene v afro ter se je posrečilo najti tudi avtomobil in pet kovčevov, ki so bili last Hugona Rebika. Danes je bila razširjena govorica, da so Rebika v Glatzu usmrtili.

Italija na razpotju: s Francijo ali Nemčijo?

Odločiti se bo morala še pred sestankom sveta Društva narodov 15. junija

Rim, 15. maja. r. Vse kaže, da bo aneksija Abesinije definitivno porušila italijansko-francosko prijateljstvo in prisilia Mussolinija, da se proti svoji volji napoti v nemški tabor. Ze bližnjih dnevi morajo pristeti odločitev. V rimskih diplomatskih krogih potrjujejo, da se Mussolini resno bavi z idejo, da sklene sporazum s Hitlerjem glede Avstrije, če se bo Francija še nadalje protivila priznanju aneksije Abesinije. Tak sporazum bi imel za posledico osnivanje enotnega fašističnega bloka, ki bi se dosledno boril proti sedanjim francoski politiki. Številni poseti med nemškimi in italijanskimi ministri, ki jih dajejo značaj raznih »kulturnih« misij, se splošno tolmačijo

kot tajna pogajanja med Rimom in Berlinom. Sicer ni nobena tajnost, da bi ostal Mussolini raje na francoski, kakor pa na nemški strani, toda če bo Francija osporila aneksijo Abesinije, bo Mussolini storil vse, da prepreči francoske načrte v srednjem južnoravnih Evropi. Italija v pogledu aneksije Abesinije odklanja vsak kompromis, zavedajo pa se v Rimu prav tako dobro, da jim je francosko prijateljstvo bolj ko kdaj potrebovno. Zato se še vedno nadajajo, da bo prišlo do sporazuma s Parizom. V tem primeru je Italija pripravljena podpreti francosko politiko proti Nemčiji. V nasprotu tem primeru pa bo imela Nemčija v Italiji odličnega zaveznika proti Franciji.

Državljanska nepokorščina v Palestini

Dd danes Arabci ne bodo več plačevali davkov

Jeruzalem, 15. maja. z. Arabci so sklenili, da bodo do danes naprej začeli izvajati državljanško nepokorščino in ne bodo več plačevali davkov.

Zjutraj so našli truplo nekega ubitega Arabca. To je izvalo silno razburjenje med Arabci in sedaj krožijo po mestu povorce demonstracijskih Arabcev, ki vijejo proti židom. Policia jih razganja, a brez uspeha. Angleške patrole stalno krožijo po mestu v polni bojni opremi in s celadami na glavi. Veliko število židov je zapustilo

svoje domove v starem delu mesta in se naselilo v novem delu mesta. Posebni oddelki policije so moralni spremljati te sedlve, ker so jih Arabci napadali.

Jeruzalem, 15. maja. AA. Havas poroča: Položaj v Palestini je še zmerom zelo napet. Angleški vrhovni komisar je pozval k sebi arabski sovet in mu predložil načrt kako naj se reši vprašanje naseljevanja židov v Palestini. Arabski glavni odbor se je posvetoval pet ur in končno odklonil predlog angleškega vrhovnega komisarja.

Iz prometne službe

Beograd, 15. maja. AA. S kraljevim ukazom so imenovani pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani: za pomočnika ravnatelja inž. Rudolf Kavčič, višji svetnik gradbenega oddelka, za načelnika splošnega oddelka višji svetnik dr. Ljudevit Vladik; za poverjenika 13. sekცije za vzdrževanje proge v Prilepu inž. Franc Redal, poverjenik sekცije za vzdrževanje proge v Zidanem mostu; za kontrolorja na postaji Celje Jožef Cundrič, kontrolor postaje Jesenice; za kontrolorja na postaji Ljubljana gl. kol. Bogomil Sedlaček, kontrolor postaje Laško; za kontrolorja postaje Ljubljana kolodvor Frančišek Čekal, kontrolor postaje Ljubljana gor. kol.; za višjega pristava prometno komercialnega oddelka Vladimir Borisov, višji pristav postaje Ljubljana gl. kol.; za kontrolorja na postaji Poljčane Franc Heric, kontrolor postaje Pesnica; za kontrolorja prometno komercialnega oddelka Frančišek Lipovšek, kontrolor postaje Poljčane.

Napredovanje

Beograd, 15. maja. AA. Za svetnika agrarnega oddelka pri sreskem načelstvu v Mariboru levi breg v 5. skupini je imenovan Jan Osojnik, višji agrarni pristav v šesti skupini.

Konferenca železniške unije

Eregevni, 15. maja o. Snoč ob 11. so prispevali v Eregevni delegati poljskih, rumunskih in češkoslovaških železnic, ki so bili obsojeni pred zasebnimi in vojaškimi sodišči. Med pomilovanji sta tudi polkovnik Krumb Kolev in generalstablji polkovnik Krum Kolev v generalstablji polkovnik Krumb Kolev, ki sta bila v senzacionalnem procesu obsojena na smrt na vešali.

Amnestija v Bolgariji

SOFIJA, 15. maja. AA. Kralj Boris je podpisal za svoj današnji rojstni dan zakon o amnestiji, ki zadeva 50 oseb, ki so bile obsojene pred zasebnimi in vojaškimi sodišči. Med pomilovanji sta tudi polkovnik Krumb Kolev in generalstablji polkovnik Krumb Kolev, ki sta bila v senzacionalnem procesu obsojena na smrt na vešali.

Izboljšanje prometnih zvez med Bolgarijo in Rumunijo

Sofija, 15. maja. AA. Vlada je odobrila nedavno sklenjeni sporazum med bolgarskim in rumunskim državnimi železnicami, da se zgradi preko Dunava med Ruščkom in Djordjevim prevoz. Menijo, da bo sedaj tudi rumunska vlada ratificirala ta sporazum in da bo na ta način rešeno zelo važno prometno vprašanje na jugovzhodu Evrope.

Uvedba civilnega zakona v Bolgariji

Sofija, 15. maja. AA. Vlada je sprejela pravni čitav zakon o ločitvi civilnega zakona. Pravoslovna cekiva je zaradi tega zelo vznemirjena. Včeraj je predsednik

sv. sinoda vložil protest pri kralju. Zdi se, da bo prišlo do hudega spopada med vladom in cerkvijo.

Izseljevanje muslimanov iz Bolgarije

Sofija, 15. maja AA. Deset tisoč muslimanov je prišlo v Burgas. Hočejo se izseliti v Malo Azijo. Tam jih bo turška vladna naselila kot koloniste.

Poljska vojska

Varšava, 15. maja. AA. Po novih določbah bo odslj generalni inspektor poljske vojske naravnost podrejen predsedniku republike in ne več ministrskemu predsedniku, kakor je bilo do sljedečih. Njegov položaj pomeni torej nekako popolnoma neodvisno vojaško upravno telo v državnem življenju. Včerajšnji predsednikov dekret o tem je torej izvedel delitev med funkcijami generalnega inspektorja armade in inspektorjem, ki še nadalje ostane pri vojnom ministru. Pokojni maršal Pišudski je sam vršil obe funkcije in z novim dekretom je samo potreben poščaz, kakor je bil ustvarjen pred smrtnjo Pišudskoga. Generalni inspektor je v primeru vojne glavni poveljnik vse poljske vojs

Vzorna organizacija našega trgovstva

Občni zbor trgovskega društva „Merkur“ — Za predsednika ponovno izvoljen neumorni dr. Fran Windischer

Ljubljana, 15. maja

V dobi krize in sprošnje gospodarske depresije vidimo često brezdušnost tudi pri članstvu raznih stanovskih društev in tako sloni največkrat delo na ramah starik, že preizkušenih borcev in voditeljev, ki imajo še dovolj poguma in optimizma. Sinoč se je vršil redni letni občni zbor trgovskega društva »Merkur«, na katerem je podal po uvodnih formalnostih zanimivo predsedniško poročilo dolgoletni predsednik in neumorni delavec za dobrobit trgovstva, g. dr. Fran Windischer.

Predsednikovo se je v svojem klemem govoru najprej dotaknil zgodovine razvoja stanovske zavesti in solidarnosti med našim trgovstvom. V tem pogledu je baš trgovstvo društvo »Merkur« oralo ledino in kakor vidi, jo je oralo zelo uspešno. Prehajajoč na sedanje razmere in čase je omenjal, da je od ustanovitve Zvezde trgovskih gremijev delo društva posvečeno v prvi vrsti skrb za strokovno in sprošno izobraževanje. Najlepšo zahvalo je izrekel predsednik vodstvu Trgovske akademije za vso naklonjenost in ljubezljivo gostoljubnost.

V letih gospodarske stiske se pogosto prav nazorno pokaže, kako potrebna je vsaj skromna starostna preskrba za trgovske uslužbence. Za to vprašanje je imelo društvo vedno mnogo smisla in zavzemalo se je za obveznost starostne preskrbe glede trgovskega objava. Ker so postali izgledi za trgovsko samostojnost mnogo slabši, je naravno, da glejajo trgovski in obrtni nastavljeni zdaj drugače na vprašanje starostne preskrbe potom uvedbe obveznega zavarovanja. Le mal odstotek trgovskega naraščaja more v obstoječih prilikah računati se na to, da začne samostojno trgovati, velika večina pa mora računati s tem, da ostane v službi vse življenje. Starostna preskrba je pa zdaj mnogo bolj razumljiva tudi gospodarjem, ker jim ne more biti vseeno, kakšna bo bodočnost njihovih dolgoletnih, zvestih sodelavcev. Glede potrebe obvezne preskrbe za starost in onemoglost vlada zdaj v naših trgovskih vrstah precej velika soglasnost. Težave so le v tem, ker je zakon o pokojninskem zavarovanju privatnih nameščencev domač in popularen samo pri nas in v Dalmaciji.

Društvo ima že dolga leta posredovalnico za službeno mesta, uvedeno z namenom, da se v strokovnem društvu opravlja preskrba in oddaja služb in mest. Lansko leto naši trgovini in trgovcem ni prineslo zadovoljstva. Slobodni razmah trgovine in prometa prečijo vedno nove ovire, ali saldo poskušenega gospodarskega dirigiranja doslej niso podreči uspehi.

Po vsem, kar je dosedaj vedilo in poskušalo, je pač dopustna misel, da je bilo za trgovino in blagostanje najboljše tedaj, ko je vladala svoboda prometa, svoboda blaga, svoboda človeka. Slobodno trgovsko delo je v obilni meri pripomoglo do relativne gospodarske blaginje, ki je vladala pred gospodarsko krizo. Trgovci se ne boje konkurenco, zahtevajo pa, da ostanejo v gospodarskih horjih enaki, ne smejte jih gospodarske premikati na škodo poklicnega trgovca. Življenje našega trgovca je danes osobito po manjših krajih zelo zaskrbljeno, a vendar je še zelo razsirjeno mnenje, da žive trgovci v zavidnem blagostanju. Tako pa prihaja, da še vedno navzde vsem zahtevam v protestu ni posvečena tista skrb obrambi nastanjene trgovcu od strani gospodarjev, ki je potrebno v boju proti zakonitu delu in trgovjanju ter prodaji blaga od hiše do hiše.

Predsednikovo poročilo so sprejeli navzoči z živahnim odobravanjem, nakar je podal obširno poročilo tajnik g. Agnola. Uvodno se je spomnil štirih, med letom umrlih članov, čiji spomin so navzoči počastili z vzklidom: Slava!

Posebej je tajnik obdelal društveno posredovalničko dela. Oddelek je to, ki mu je društvo že od vsega početka nadelilo velevarno nalogo. Tu sem naj bi se stekale ponuditev in vprašanje po delovnih močeh, mesto naj bi bilo, kjer se najdeta šef in sotrudnik, kadar potrebujejo drug druga. Razmaz sedanja dobe in težaj problem dela je terjal vse mogočnejše organizacije za doseglo svojih namenov. Društvo »Merkur« si osvaja v tem pogledu prvenstveno nalogo, ker deluje s posredovalnicami že od vsega početka in želja članstva je, da ta posredovalnica opravlja to važno delo še naprej.

Društvo si je že davno ustanovilo svoj podporni sklad, da z enkratnimi ali pogosteščimi manjšimi podporami, vsaj deloma ustrezno velikemu številu prisilcev. Nevšečno in trde razmere, ki se vedenje prevladujejo, dobre mnogo gorja tudi v vrstah trgovstva. Podporni sklad sprejema vsa darila, ki jih naklonijo oblasti ustanove in pa posamezniki, ki veda ceniti plemeniti namen. Da ta fond vedno, čeprav z manjšimi sredstvi razpolaga, gre glavna zaslužna samemu predsedniku g. dr. Franu Windischerju, ki v veliko vemo isče vedno novih virov, da obogati ta fond.

S posebnim ponosom lahko pokaže društvo tudi na svoje nene tečaje. Je to stvar, da katere je potrebna prava ljubezen. Upoštevajoč težko gospodarsko krizo in razmere, se je društvo odločilo prirediti nekaj teh tečajev brezplačno. Uspeh ni postal, kar je dalo mnogo nade in pobude. Trgovski naraščaj ima kljub drugemu delu še potrebo po nečem, ki bi ga še bolj uspobilo za boljše delo v poklicu in mu dalo še večjega znanja. Težaj so se vršili za laženo in nemščino, v tečijih pa se je poučevala tudi stenografska. Posetnikov teh tečajev je bilo 198.

»Trgovski tovaršči«, ki ga izdaja društvo pod spremnim uredništvom g. Josipa Kavčiča, redno izhaja v 1000 izvodih in ga prejemočči članji brezplačno. Tej publikaciji se pridruži vsako leto tudi »Trgovski kolendar«, drobna, a vestno ustavljenja knjižica namenjena za vsako poslovno mizo.

Tajnikovo poročilo je bilo sprejeti z odobravjanjem in mu je predsednik izrekel poseben počast.

Blagajnsko poročilo g. Kreka je navajalo podrobne postavke društvenega delovanja v številkah. Čisto premočenje društva znaša okrog 28.000 Din. Zatem je bilo prečitano poročilo računskega predsednikov in predlagana razrešnica, ki je bila sprejeta soglasno.

Sledile so volitve in je bil z vzklikom izvoljen ponovno za predsednika društva neumorni dr. Fran Windischer, za I. podpredsednika g. Albin Smerekolj za II. podpredsednika pa N. Skrajnar. V ostalem odboru, čigar lista je bila izglasovana enako z vzklikom, ostanejo starci odborniki, za predsedstvo pa so gg. dvorna dama Franja dr. Tavčarjeva, predsednik zborne TOI Ivan Jelačin, popredsednik Josip Rebek, načredni poslanec Ivan Mohorič, tajnik TOI dr. Josip Pretnar in vladni svetnik dr. Rudolf Andrejka. Častnemu odboru pa so zg. Škofjeloški sreski načelnik Ivan Logat, predstojnik okrajnega sodišča Franjo Ustar, predsednik občine Zihor Matevž, sreski šolski nadzorniki Vinko Zahrašnik, častni kanonik in dekan starološki Matej Mrak.

čami, zlasti občutno je bilo pomanjkanje dobrih učnih modri in neprestane menjave učiteljev. Učitelji Franc Bruno, Zdravko Švikačič in Minka Ravnikova so sicer mnogo pripomogli k lepemu razvoju zavoda, a na pravo umetniško višino sta ga dvignila učitelji g. Fakin in ga. Nikla, ki sta prisla leta 1931 v Kranj. V vsem srcem in dušo sta se posvetila mladini in danes po štirih letih so vidni sodovi njene dela. G. Fakin je šolo temeljito reorganiziral, razširil število učnih predmetov, ustanovil mladinski pevski zbor in orkester in zbor harmonikarjev. Glasbena šola je nastopila po raznih mestih in tudi v Ljubljani, kjer so si Kranjčani povodili nedeljene simpatije.

Oficijska proslava 25-letnice Glasbene šole bo junija zvečer, ko priredi slavnostni koncert. Na koncertu bodo gojenci izvajali Bravničarjeve »Plesne slike« v štirih stavkih, ki jih je skladatelj poklonil Glasbeni šoli. Na koncertu bo zapel mladinski zbor 10 pesnic, kot solist pa nastope violinist Kumér. Koncerta se udeleži tudi skladatelj Bravničar. Dijaki tukajšnjih tekstilnih šole pod vodstvom učitelja Zoreca so dvorano lepo okrasili in pripravili dekoracije. Koncert bo vsekakor zanimiv in vabimo Kranjčane, da ga posetijo v čim večjem številu.

Krošnjarji se ne dajo ugnati

Ljubljana, 15. maja

Zadnje čase se je krošnjarstvo v mestu in na deželi zopet silno razšlo. V hite prihajajo zlasti krošnjarji z manufakturami blagom, ki ga ponujajo navidezno zelo poseni. Navadno pa se kasneje izkaže, da je bil kupec, ki prav hitro v rad nasede, osparen. V nakup ponujajo »češko« in »anglicko« blago, ki pa je hrvatskega izvora, le da je oprenljivo z raznimi tujimi žigji. Krošnjarji delajo prav dobre kupčice, trgovce v mestu pa lahko plačuje davke, ki se jim krošnjar spretno izognе. Oblast bi moral tu energične posegi vmes, tako v zaščito trgovca, kakor tudi konzumenta, ki lahko vrnemo naseda zgočornim tujcem.

Pred dobrim mesecem je hodil po Ljubljani spreten krošnjar, ki si je znal pomagati na svojevrstni način. Po hisah je razkazoval vzorce damskih in moških nogavic, tudi sviljeni, in sprejemal naročila kar na debelo, kajti cena moških nogavic naj bi bila 2 Din. damskih pa 3 Din. Obstal je, da prinese naročene nogavice čez mesec dni. Pri tem je pa mimogrede prizajal blago za oblike in prodal ga je precej. Minilo je mesec dni, a krošnjar z nogavicami ni od nikoder in ga tudi ne bo, ker so mu bile nogavice samo preteza, da je lažje spravil v denar blago.

Gospodarska razstava v Škofji Loki

Škofja Loka, 14. maja

Preko noči so se pojavili v naši javnosti lioni lepaki, ki sporočajo, da bomo imeli v Škofji Loki od prve polovice julija do srednje avgusta prvo občrno-industrijsko razstavo ter ima namen prikazati naši javnosti vse ono, kar producira Škofjeloški okraj z občino Ziri tako na obrtniškem, kakor tudi na industrijskem področju. Za razstavo vladata v javnosti veliko zanimanje. Pokroviteljstvo je prevezel ban, dr. Marko Natlačen, v predstavju pa so gg. dvorna dama Franja dr. Tavčarjeva, predsednik zborne TOI Ivan Jelačin, popredsednik Josip Rebek, načredni poslanec Ivan Mohorič, tajnik TOI dr. Josip Pretnar in vladni svetnik dr. Rudolf Andrejka. Častnemu odboru pa so zg. Škofjeloški sreski načelnik Ivan Logat, predstojnik okrajnega sodišča Franjo Ustar, predsednik občine Zihor Matevž, sreski šolski nadzorniki Vinko Zahrašnik, častni kanonik in dekan starološki Matej Mrak.

Pri slučajnostih je predlagal g. Verbič, da se v društveno življenje pritegne tudi naraščaj in se bo glede načina tega sklepalo na eni društveni sej. Predsednik g. dr. Windischer je nato s pozivom na novo, še uspešnejše delo zaključil lepo uspelo zborovanje.

Blagajnsko poročilo g. Kreka je navajalo podrobne postavke društvenega delovanja v številkah. Čisto premočenje društva znaša okrog 28.000 Din. Zatem je bilo prečitano poročilo računskega predsednikov in predlagana razrešnica, ki je bila sprejeta soglasno.

Sledile so volitve in je bil z vzklikom izvoljen ponovno za predsednika društva neumorni dr. Fran Windischer, za I. podpredsednika g. Albin Smerekolj za II. podpredsednika pa N. Skrajnar. V ostalem odboru, čigar lista je bila izglasovana enako z vzklikom, ostanejo starci odborniki, za predsedstvo pa so gg. dvorna dama Franja dr. Tavčarjeva, predsednik zborne TOI Ivan Jelačin, popredsednik Josip Rebek, načredni poslanec Ivan Mohorič, tajnik TOI dr. Josip Pretnar in vladni svetnik dr. Rudolf Andrejka. Častnemu odboru pa so zg. Škofjeloški sreski načelnik Ivan Logat, predstojnik okrajnega sodišča Franjo Ustar, predsednik občine Zihor Matevž, sreski šolski nadzorniki Vinko Zahrašnik, častni kanonik in dekan starološki Matej Mrak.

Škofjeloški župnik Jernej Podbevšek, direktor banovinske mlekarne šole Ing. prof. Štefko Šabec, predsednik starološke otčinske Anton Hafner, upravitelj vseh šol gg. Jakob Rojic, Karel Sovre in m. Justinia, ter predsedniki obrtniških združenj, Ivan Lotrič za Škofjo Loko, g. Šorli za Gornjo vas, g. Oblak za Ziri in g. Logar za Železnike.

Poleg teh pa delajo na vznori uredilivi razstave tudi številni odseki katerih so deloma obrtniki in industrijski sami, deloma njih prijatelji, kajti vsa Škofja Loka se zaveda, da gre tudi za njem prestiž, saj bodo posetili mnogi, ki morda še nikoli niso bili v Škofji Loki.

Iz Celja

— V protituberkoznom tednu, ki ga priredi kraljevna protituberkozna liga v Celju, bodo sledete prireditve: V sredo 20. t. m. ob 20.30 koncert pevskoga društva »Oljka« v mestnem parku. V soboto 23. t. m. ob 20.30 koncert delavskoga pevskoga društva »Zarja« v mestnem parku. V nedelje 24. t. m. ob 10.30 do 12.30 promenadni koncert železničarske godbe v mestnem parku. Ob 15. se bo prizel na Glaziju nogometni hrzturnir, pri katerem bodo sodelovali vse celjski sportni klubki in sicer: ob 15. Olimpi : Celje, ob 15.30 Jugoslavija : Atletik, ob 16. premaganca, ob 16.30 zmagovajaca. Opozorjam na radijski prenos predavanja o jetiki, ki ga bodo prenašali z zvočnikom pred kolodvorom. Ves teden in pri prireditvah bodo pobirale da-

me prispevke v pridjeti letnici bolnikom. Darujte vsaj dinar!

Slager opereta, ki bo vsem prijateljem zabavnih filmov izredno ugajala!

Na lepi plavi Donavi

JUTRI PREMIERA V KINU SLOGI!

Adele Kern, Ursula Grabley — Szókáll, H. Thimig ! Petje, zaha-va, dunajski humor, veselje in 2 ure zlatega smeha!

igralkam ter njihovim voditeljem, nese bičnim sokolskim dejavcem. Pridelitev je dosegljiva posebno v moralnem pogledu, lep uspeh.

— Bogate nagradne krogline litija, sportnikov. SK Litija priredi ob 21. do 24. t. m. veliko nagradno krogline na krogline pri klubovem odboru tov. Vojnik Širbarju »Na pošti«, Keglški odsek, ki mu načeljuje načelni tov. Jožko Berančič, je pripravil za tekmovalec lepa darila in sicer: novo moško kolo, kuhinisko in šobno opravo, kos krupon-podplatov več šunk, sedeči pivo, 2 voza dry, perilo, vrtno orodje in mnogo drugih dobitkov. Zaključek tekmovaljanja je razdelitev daril bo na nedelje 24. t. m. ob 20. uri. Restavracija »Poštar« je tik litija, krogline zvezca prizadetja obilne udeležbe tudi iz zunanjih krajev. Potrebujo počasila pri načelni krogline župnika odseka SK Litija.

— Umrli je v sredo v Zagrebu 37letni kraljevski frizer, ki se z odkomem Zbornice za TOI izločil iz Združenja brivcev, lasljivarjev in frizerjev v Mariboru ter se priključil Skupnemu združenju obrtnikov v Celju.

— Umrl je v sredo v Zagrebu 37letni kraljevski frizer, ki se z odkomem Zbornice za TOI izločil iz Združenja brivcev, lasljivarjev in frizerjev v Mariboru ter se priključil Skupnemu združenju obrtnikov v Celju.

— Umrl je v sredo v Zagrebu 37letni kraljevski frizer, ki se z odkomem Zbornice za TOI izločil iz Združenja brivcev, lasljivarjev in frizerjev v Mariboru ter se priključil Skupnemu združenju obrtnikov v Celju.

— Umrl je v sredo v Zagrebu 37letni kraljevski frizer, ki se z odkomem Zbornice za TOI izločil iz Združenja brivcev, lasljivarjev in frizerjev v Mariboru ter se priključil Skupnemu združenju obrtnikov v Celju.

— Umrl je v sredo v Zagrebu 37letni kraljevski frizer, ki se z odkomem Zbornice za TOI izločil iz Združenja brivcev, lasljivarjev in frizerjev v Mariboru ter se priključil Skupnemu združenju obrtnikov v Celju.

— Umrl je v sredo v Zagrebu 37letni kraljevski frizer, ki se z odkomem Zbornice za TOI izločil iz Združenja brivcev, lasljivarjev in frizerjev v Mariboru ter se priključil Skupnemu združenju obrtnikov v Celju.

— Umrl je v sredo v Zagrebu 37letni kraljevski frizer, ki se z odkomem Zbornice za TOI izločil iz Združenja brivcev, lasljivarjev in frizerjev v Mariboru ter se priključil Skupnemu združenju obrtnikov v Celju.

— Umrl je v sredo v Zagrebu 37letni kralje

DNEVNE VESTI

— Brat Engelbert L. Gangl I. namestnik starosti Saveza SKJ se je z včerajšnjim poldanskim brzovlakom vrnil iz CSR. Br. Gangl je bil mesec dni v znamenitem kopalnici Podjebradu, kjer se je zdravil. Tudi ta čas je posvetil vse svoje sile sokolskemu delu za zbiranje slovanskih bratov ter se je udeležil pred dnevi glavnih skupščin SSS in COS. Dne 5. maja pa je priredil Sokol v Podjebradu br. Ganglu častni večer, ki je bil ob veliki udeležbi sokolstva veličastna manifestacija češkoslovenskega in jugo-slovenškega sokolskega bratstva.

— Kako organizirati zbirke v protituberkuloznem tednu. Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanserje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila radi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da govorijo vpraševajo slednje navodila: 1.) Občinske uprave na naj razobesijo poslanje jem lepake. 2.) Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljstva, gospodarjev, športnih društva itd. 3.) Pred kolodvorsko poslopljo naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslanje letak, za kar je že dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. 4.) Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja knezoškofijskih ordinarijatov. 5.) Letaki za zbirko protituberkulozne dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah, kinopodjetju in gledališču. Nadalje pri športnih prireditvah. 6.) Zainteresira naj se razna trgovska podjetja radi prispevka iz skladu glob. 7.) Prodaja naj se dr. Neubauerjeva brošura »Tuberkuza — bolnim v tolažbo, zdravim v korist«, Zvezino glasilo »Delo proti tuberkulozi«, tablice »Ne pijuvaj na tla!« in ko-

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 poslednjič

Frankensteinova nevesta

Ne zanudite! Danes zadnja prilika, da vidite ta film!

— Takse za izpite privatnih učencev. Na vprašanje kako je treba glede takš postopati v primeru, če se dijaki med letom izbiše iz sole in prijavi ob koncu šolskega leta kot privaten dijak iz izpitu je izdal finančno ministerstvo naslednje pojasnilo. V trojno šolnino, ki jo morajo privatni učenci v smislu tar. br. 318 zakona o takših pred polaganjem izpita plačati, se vracata tudi šolnina, ki jo je dotični dijak plačal v začetku šolskega leta. Zato se mora v takih primerih dopacati samo še dvojna šolnina, ker se smatra, da je bila enkratna šolnina plačana že v začetku šolskega leta.

— Odprte planinske postojanke SPD. Naricano poje ob poti na Golicu sega že nad Sv. Kriz in vabi majniške izletnike. Spodnja koča na Golicu je pripravna za večnevno bivanje v osrčju spomladanske flore. Pot v dolino Vrat mimo buččega slapa Peričnik vodi do Aljaževega doma, ki nudi izletnikom edinstven nedeljski oddih tik pod orjaškimi stenami Triglava. Pomlad ob Bohinjskem jezeru razkazuje posebnikom Zlatoroga in Sv. Janeza ves čar prebujajoče se narave; ravno sedaj, ko še ni preveč tujcev, je bivanje tod za Ljubljanečane naj prijetnejše. S temno-modrim encijonom in belim kroksusom je gosto nastanila Veitka Planina. Skozi mlado zelenje vodi pot s koče na Veliki Planini preko doline Dol v Kamniško Bistrico, kjer naide planinec vedno prijetno družbo številnih pescev, ki hodo po novi pešpoti na desnem bregu Bistrice. Krvavec je očarivljiv tudi v pomladanskem odelu. Rožbekov dom na Begunjščici je d. 1. junija oskrbovan ob sobotah in nedeljah. V nedeljo bodo že vozili izletniški vlaki ter bo poset pomladanske narave mnogo ob nizkih prevoznih cenah. Lubnik, krasna razgledna točka na planine Gorenjke, je prijeten nedeljski izlet. Koča na Kremžarjevem vrhu, najmiknajneje razgledišče zapadnega Pohorja, je letos preurejena; dohod iz Slovenigradca 2 ur. Iz Prevalja in Slovenigradca vodi prijetna pot v planinski dom na Plešivcu, kjer je krasen razgled na Pohorje, Pečo in Savinjske Alpe.

— Vesela družinica mladih harmonikarjev, zaograj svoj pester spored pod vodstvom savinjskega rojaka prof. Pavla Rančigaja v nedeljo 24. t. m. ob 3. popoldne v Gasilskem domu v Grajski vasi, ob pol 5 istega dne pa na Groblju pri Sadniku. Pridite v obilnem številu vsi, ki ljubite pesem slovenske zemlje.

— O lepotah in brdkostih gostilničarskega stanu nam bo govorila gostinska razstava na ljubljanskem velesemlju ob 30. maja do 8. junija. Obsežne statistike o zdravstvenih razmerah osjetja, o nihovi umrljivosti in drugih okoliščinah, ki so važne za presojo kakuge stanu, o kretanju gostinskih obratov, bude nudile jasen pregled življenskih gostinstva. Gostinsko časopislo bo dokazovalo, kako so naši gostilničarji in drugi vedno stremeli navzgor z razvojem časa in razmer. Ta del razstave bo zlasti poučen za tiste, ki nameravajo vstopiti v gostinski stan mnogo zanimivega pa to seveda nudil tudi drugim obiskovalcem.

Zvočni kino IDEAL
Danes zadnji dan in prekrasni velefilm
,Viktorija'
Predstave ob 4., 7. in 9.15 zvečer.
Jutri: KEN MAYNARD
„V borbi za pravico“

— Plenarna seja izvršnega odbora JS. Med binkoštmi prazniki 31. maja in 1. junija se v Splitu plenarna seja izvršnega odbora JS, ki se je udeležuje vsi člani. Na dnevnem redu so poleg organizacijskih tudi važna gospodarska vprašanja.

— Obligativne kolektivne pogodbe in minimalne delavskie meze. Vprašanje določitve minimalnih delavskih mezd in v zvezi s tem uvedbe kolektivnih pogodb je zdaj v naši državi eden najvažnejših problemov. Kmetijsko ministrstvo v zvezi z ministrstvom socialne politike je izdelalo osnutek zakona o teh dveh vprašanjih in o njem so razpravljale tudi gospodarske zbornice na lanskem kongresu v Novem Sadu. Leta 1928. so sprejeli vse evropske države med njimi tudi Jugoslavija konvencijo, ki določa ureditev službenega razmerja med delodajalcji in delavci. Ta konvencija se pa izvaja samo deloma v Avstriji in Nemčiji. Na kongresu gospodarskih zbornic v Novem

— Brat Engelbert L. Gangl I. namestnik starosti Saveza SKJ se je z včerajšnjim poldanskim praznikom vrnil iz CSR. Br. Gangl je bil mesec dni v znamenitem kopalnici Podjebradu, kjer se je zdravil. Tudi ta čas je posvetil vse svoje sile sokolskemu delu za zbiranje slovanskih bratov ter se je udeležil pred dnevi glavnih skupščin SSS in COS. Dne 5. maja pa je priredil Sokol v Podjebradu br. Ganglu častni večer, ki je bil ob veliki udeležbi sokolstva veličastna manifestacija češkoslovenskega in jugo-slovenškega sokolskega bratstva.

— Kako organizirati zbirke v protituberkuloznem tednu. Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanserje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila radi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da govorijo vpraševajo slednje navodila: 1.) Občinske uprave na naj razobesijo poslanje jem lepake. 2.) Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljstva, gospodarjev, športnih društva itd. 3.) Pred kolodvorsko poslopljo naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslanje letak, za kar je že dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. 4.) Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja knezoškofijskih ordinarijatov. 5.) Letaki za zbirko protituberkulozne dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah, kinopodjetju in gledališču. Nadalje pri športnih prireditvah. 6.) Zainteresira naj se razna trgovska podjetja radi prispevka iz skladu glob. 7.) Prodaja naj se dr. Neubauerjeva brošura »Tuberkuza — bolnim v tolažbo, zdravim v korist«, Zvezino glasilo »Delo proti tuberkulozi«, tablice »Ne pijuvaj na tla!« in ko-

— Brat Engelbert L. Gangl I. namestnik starosti Saveza SKJ se je z včerajšnjim poldanskim praznikom vrnil iz CSR. Br. Gangl je bil mesec dni v znamenitem kopalnici Podjebradu, kjer se je zdravil. Tudi ta čas je posvetil vse svoje sile sokolskemu delu za zbiranje slovanskih bratov ter se je udeležil pred dnevi glavnih skupščin SSS in COS. Dne 5. maja pa je priredil Sokol v Podjebradu br. Ganglu častni večer, ki je bil ob veliki udeležbi sokolstva veličastna manifestacija češkoslovenskega in jugo-slovenškega sokolskega bratstva.

— Kako organizirati zbirke v protituberkuloznem tednu. Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanserje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila radi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da govorijo vpraševajo slednje navodila: 1.) Občinske uprave na naj razobesijo poslanje jem lepake. 2.) Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljstva, gospodarjev, športnih društva itd. 3.) Pred kolodvorsko poslopljo naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslanje letak, za kar je že dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. 4.) Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja knezoškofijskih ordinarijatov. 5.) Letaki za zbirko protituberkulozne dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah, kinopodjetju in gledališču. Nadalje pri športnih prireditvah. 6.) Zainteresira naj se razna trgovska podjetja radi prispevka iz skladu glob. 7.) Prodaja naj se dr. Neubauerjeva brošura »Tuberkuza — bolnim v tolažbo, zdravim v korist«, Zvezino glasilo »Delo proti tuberkulozi«, tablice »Ne pijuvaj na tla!« in ko-

— Brat Engelbert L. Gangl I. namestnik starosti Saveza SKJ se je z včerajšnjim poldanskim praznikom vrnil iz CSR. Br. Gangl je bil mesec dni v znamenitem kopalnici Podjebradu, kjer se je zdravil. Tudi ta čas je posvetil vse svoje sile sokolskemu delu za zbiranje slovanskih bratov ter se je udeležil pred dnevi glavnih skupščin SSS in COS. Dne 5. maja pa je priredil Sokol v Podjebradu br. Ganglu častni večer, ki je bil ob veliki udeležbi sokolstva veličastna manifestacija češkoslovenskega in jugo-slovenškega sokolskega bratstva.

— Kako organizirati zbirke v protituberkuloznem tednu. Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanserje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila radi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da govorijo vpraševajo slednje navodila: 1.) Občinske uprave na naj razobesijo poslanje jem lepake. 2.) Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljstva, gospodarjev, športnih društva itd. 3.) Pred kolodvorsko poslopljo naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslanje letak, za kar je že dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. 4.) Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja knezoškofijskih ordinarijatov. 5.) Letaki za zbirko protituberkulozne dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah, kinopodjetju in gledališču. Nadalje pri športnih prireditvah. 6.) Zainteresira naj se razna trgovska podjetja radi prispevka iz skladu glob. 7.) Prodaja naj se dr. Neubauerjeva brošura »Tuberkuza — bolnim v tolažbo, zdravim v korist«, Zvezino glasilo »Delo proti tuberkulozi«, tablice »Ne pijuvaj na tla!« in ko-

— Brat Engelbert L. Gangl I. namestnik starosti Saveza SKJ se je z včerajšnjim poldanskim praznikom vrnil iz CSR. Br. Gangl je bil mesec dni v znamenitem kopalnici Podjebradu, kjer se je zdravil. Tudi ta čas je posvetil vse svoje sile sokolskemu delu za zbiranje slovanskih bratov ter se je udeležil pred dnevi glavnih skupščin SSS in COS. Dne 5. maja pa je priredil Sokol v Podjebradu br. Ganglu častni večer, ki je bil ob veliki udeležbi sokolstva veličastna manifestacija češkoslovenskega in jugo-slovenškega sokolskega bratstva.

— Kako organizirati zbirke v protituberkuloznem tednu. Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanserje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila radi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da govorijo vpraševajo slednje navodila: 1.) Občinske uprave na naj razobesijo poslanje jem lepake. 2.) Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljstva, gospodarjev, športnih društva itd. 3.) Pred kolodvorsko poslopljo naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslanje letak, za kar je že dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. 4.) Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja knezoškofijskih ordinarijatov. 5.) Letaki za zbirko protituberkulozne dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah, kinopodjetju in gledališču. Nadalje pri športnih prireditvah. 6.) Zainteresira naj se razna trgovska podjetja radi prispevka iz skladu glob. 7.) Prodaja naj se dr. Neubauerjeva brošura »Tuberkuza — bolnim v tolažbo, zdravim v korist«, Zvezino glasilo »Delo proti tuberkulozi«, tablice »Ne pijuvaj na tla!« in ko-

— Brat Engelbert L. Gangl I. namestnik starosti Saveza SKJ se je z včerajšnjim poldanskim praznikom vrnil iz CSR. Br. Gangl je bil mesec dni v znamenitem kopalnici Podjebradu, kjer se je zdravil. Tudi ta čas je posvetil vse svoje sile sokolskemu delu za zbiranje slovanskih bratov ter se je udeležil pred dnevi glavnih skupščin SSS in COS. Dne 5. maja pa je priredil Sokol v Podjebradu br. Ganglu častni večer, ki je bil ob veliki udeležbi sokolstva veličastna manifestacija češkoslovenskega in jugo-slovenškega sokolskega bratstva.

— Kako organizirati zbirke v protituberkuloznem tednu. Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanserje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila radi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da govorijo vpraševajo slednje navodila: 1.) Občinske uprave na naj razobesijo poslanje jem lepake. 2.) Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljstva, gospodarjev, športnih društva itd. 3.) Pred kolodvorsko poslopljo naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslanje letak, za kar je že dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. 4.) Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja knezoškofijskih ordinarijatov. 5.) Letaki za zbirko protituberkulozne dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah, kinopodjetju in gledališču. Nadalje pri športnih prireditvah. 6.) Zainteresira naj se razna trgovska podjetja radi prispevka iz skladu glob. 7.) Prodaja naj se dr. Neubauerjeva brošura »Tuberkuza — bolnim v tolažbo, zdravim v korist«, Zvezino glasilo »Delo proti tuberkulozi«, tablice »Ne pijuvaj na tla!« in ko-

— Brat Engelbert L. Gangl I. namestnik starosti Saveza SKJ se je z včerajšnjim poldanskim praznikom vrnil iz CSR. Br. Gangl je bil mesec dni v znamenitem kopalnici Podjebradu, kjer se je zdravil. Tudi ta čas je posvetil vse svoje sile sokolskemu delu za zbiranje slovanskih bratov ter se je udeležil pred dnevi glavnih skupščin SSS in COS. Dne 5. maja pa je priredil Sokol v Podjebradu br. Ganglu častni večer, ki je bil ob veliki udeležbi sokolstva veličastna manifestacija češkoslovenskega in jugo-slovenškega sokolskega bratstva.

— Kako organizirati zbirke v protituberkuloznem tednu. Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanserje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila radi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da govorijo vpraševajo slednje navodila: 1.) Občinske uprave na naj razobesijo poslanje jem lepake. 2.) Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljstva, gospodarjev, športnih društva itd. 3.) Pred kolodvorsko poslopljo naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslanje letak, za kar je že dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. 4.) Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja knezoškofijskih ordinarijatov. 5.) Letaki za zbirko protituberkulozne dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah, kinopodjetju in gledališču. Nadalje pri športnih prireditvah. 6.) Zainteresira naj se razna trgovska podjetja radi prispevka iz skladu glob. 7.) Prodaja naj se dr. Neubauerjeva brošura »Tuberkuza — bolnim v tolažbo, zdravim v korist«, Zvezino glasilo »Delo proti tuberkulozi«, tablice »Ne pijuvaj na tla!« in ko-

— Brat Engelbert L. Gangl I. namestnik starosti Saveza SKJ se je z včerajšnjim poldanskim praznikom vrnil iz CSR. Br. Gangl je bil mesec dni v znamenitem kopalnici Podjebradu, kjer se je zdravil. Tudi ta čas je posvetil vse svoje sile sokolskemu delu za zbiranje slovanskih bratov ter se je udeležil pred dnevi glavnih skupščin SSS in COS. Dne 5. maja pa je priredil Sokol v Podjebradu br. Ganglu častni večer, ki je bil ob veliki udeležbi sokolstva veličastna manifestacija češkoslovenskega in jugo-slovenškega sokolskega bratstva.

— Kako organizirati zbirke v protituberkuloznem tednu. Protituberkulozna Zveza v Ljubljani prosi vse krajevne lige, dispanserje, ustanove in posameznike, na katere se je obrnila radi nabiranja denarnih prispevkov v protituberkuloznem tednu, da govorijo vpraševajo slednje navodila: 1.) Občinske uprave na naj razobesijo poslanje jem lepake. 2.) Nabiranje naj se vrši od vasi do vasi, od hiše do hiše s sodelovanjem učiteljstva, gospodarjev, športnih društva itd. 3.) Pred kolodvorsko poslopljo naj se postavijo nabiralne mizice in nalepijo poslanje letak, za kar je že dala dovoljenje tukajšnja direkcija drž. železnic. 4.) Zbirke naj se vršijo tudi po cerkvah na podlagi dovoljenja knezoškofijskih ordinarijatov. 5.) Letaki za zbirko protituberkulozne dinarja naj se nalepijo tudi pri blagajnah, kinopodjetju in gled

Križa našega šolstva na vrhuncu

Protestno zborovanje, ki ga je sklical Žeza društvo „Šola in dom“

Ljubljana, 15. maja

Snoči je bilo v dvorani Mestnega doma zborovanje, ki sta ga diktirala našemu mestnemu času in razmere. Ni bilo prigodno in ne le po naključju. Zdaj gre za obstoju našega šolstva - z. d. manj. Zborovalce je pozdravil v imenu Zveze društev »Šola in dom«, ki je sklical zborovanje, predsednik dr. D. Lončar. Posebej je naslovil pozdrav na inspektorja prosvetnega odbelka ban. uprave Dolenca, zastopnika mestne občine predsednika kuratorija mestne ženske gimnazije prof. Osano in člena kuratorija inspektorja Westra, direktorja ženske realne gimnazije Juga, predsednika banovinske sekcije JZZ go. M. Govekarjevo, predsednika Profesor. društva prof. Grafenauerja in druge. V nagovoru je naglašal, da je Zveza društev »Šola in dom« sklical zborovanje, da bi na njem razpravljali o potrebah našega šolstva v Ljubljani in glede na te potrebe formulirali svoje zahteve. Zveza zavzema v vprašanju našega šolstva svoje staliče in se nikakor ne strinja s sedanjimi razmerami. Treba je nekaj ukreniti, da se te neznotne razmere odpravijo, zato naj ne bodo zborovalci le pasivni poslušalci, temveč naj vsestransko podpirajo akcijo zvez. NASEMU SOLSTVU GROZI KATASTROFA

Izčrpni referat o splošnem stanju našega šolstva s posebnim ozirom na Ljubljano je podal bivši prosvetni inspektor dr. K. Čepuder. Poročilo vsebuje najznačilnejše podatke o našem šolstvu, ki je o njem govornik trdil, da je že sredi katastrofe. Najlepša dota, ki jo je prinesla Slovenija v novo državo, je bilo njen lepo razvito šolstvo, ki mu je pa se manjka kronska univerza. Toda univerze nam ni dal nihče — sami smo si jo vzeli ustanovili smo jo s sredstvi vseudiliškega sklada. Otvorili smo vseudiške tehnične tečaje, ki so začetek naše univerze. Vzakonitev je sledila sele pozneje. Tudi po vojni se je naše šolstvo lepo razvijalo — z žrtvami ljudstva, ki je žrtvovalo izredno mnogo za izdanje novih šolskih poslopj. V tem pogledu je pa nekoliko gresila Ljubljana, ki ni dovolj skrbela za zidanje šolskih poslopj za osnovne šole. Srednje šolstvo smo si prav za prav priborili že pred vojno. Po prevaratu so nam pa začeli očitati, da imamo preveč srednjih šol, če da so bile ustanovljene v Avstriji predvsem za ponemčevanje naše mladine. Naše srednje šolstvo, ki je pretrpelo strašen udarec po vojni, ko so bili uničeni cetoči šolski centri v Primorju, se je moralno začeti boriti v naši državi proti redukcijam, proti predsednikom, da je pri nas preveč šol glede na razmere v drugih krajih države. Višina šolstva je odvisna od splošne kulturne stopnje naroda in se ne more umetno zgoditi. Šolstvo se je razvijalo pri nas organično.

RESUJEMO BODOČNOST NARODA

Klub temu so gnale redukcije naše srednje šolstvo čedajo bolj v globoko krizo. Po uničenju šolstvu v Primorju se je že zaradi tega pri nas silno zvidalo število dijakov v Ljubljani, ker so se Primorci selili v trumah čez mejo, toda pri nas so se reducirali posamezni razredni gimnaziji. In končno je bila reducirana v celoti III. drž. realna gimnazija v Ljubljani. V Murski Soboti je ostalo le nižja gimnazija, in moški in ženski učitelji sta bili združeni v Ljubljani in Mariboru. Gimnazijsko poslopje v Beethovenovi ulici so zaprli. Sledili so pa še hujši udarci. Število učnih moči se je zelo znižalo. Vpokojitev, odpusti. Tu se pa že začenja prava katastrofa za naše šolstvo. O kakšnem metodičnem pouku v srednjih solah ne moremo vedti govoriti. Razredi so strahovito prenapolnjeni, učne moči ne morejo več zmagavati dela. Priskočili so jim na pomoč suplenji in učne moči, plačane s sredstvi bednostnega sklada. 300 Din na mesec... Velika nesreča za naše šolstvo je pa tudi monopolizacija, centralizacija in unifikacija po šolski zakonodaji iz leta 1929. Tem je bilo pritisnjeno k tlu tudi zasebno šolstvo. In zakon o učbenikih, ki se ni izvajal 6 let. Vseh 6 let si ni nihče upal zalagati

RESITEV JE PA TU!

Z velikim odobravanjem je bila sprejeta obširna resolucija, ki jo odpošljajo ministrstvo prosvete. Glavne zahteve so:

Potrebujemo tri popolne moške realne gimnazije: II. realna gimnazija se naj spremeni v popolno žensko srednjo šolo. Ker bi bile za približno 2400 učencev premalo tri popolne gimnazije, je treba pripraviti vse potrebno za ustanovitev IV. moške realne gimnazije za vzhodni del mesta. I. realna gimnazija se naj spremeni v prihodnjem šolskem letu v I. moško realno gimnazijo, ki ostane v starem poslopju ter ohrani mešane realne razrede. III. realna gimnazija se naj spremeni v II. moško realno gimnazijo in se preseli v novo poslopje za Bežigradom. Ustanovi se naj III. popolna moška realna gimnazija; prvi štirje razredje se naj takoj odpre, postopno pa vsako leto višji. Naseli se naj začasno v Waldherrjevi hiši v Beethovenovi ulici, meščanska šola se pa naj preseli iz te hiše v novo bežigradsko ljudsko šolo. Za okrog 2.000 učencev potrebujejo 3 ženske realne gimnazije. Za prihod-

sno pa k sreči našli iz blata in trsja zgrajeno kočo, v kateri je stanovala starostna zamorka.

Sprejela je nas zelo prijazno, da nit opazili: nismo njeni ostrovni. Zejo previdno sva prenesla ramenka in jo položila na trdo ležišče iz koruznega ličja v koči.

Cim je pa zamorka zagledala ubogo Jenny, je prestrašeno kriknila in odskočila. Nesreča je hotela, da je ranjenka v istem hipu odprla oči. Cim je zagledala staro zamorko, je pretresljivo kriknila:

— Zamorka iz mojih sanj, tu bom umrla! Ona bo tista, ki me položi v krsto.

V naslednjem hipu se je onesvestila in čez dve urje je izdihnila ne da bi se sploh še zavedela. Pogled na zamorko je bil zadal smrtni udarec.

Se boli čudno pa je, da se je zamorka že dva meseca prej sanjala, da pokopava mlado ženo. In baš ko je spoznala Jennyne poteze, jo je obšla groza.

Groza sanje so se točno izpolnil. Zamorka je res položila truplo uboge Jenny v krsto, ki sva jo z veliko težavo preskrbel. In zdravnik je zaključil svoje pripovedovanje z besedami: — Ne smete misliti, da spriča tega strašnega doživetja ne priznavam dejstev, ki jih praktični in pozitivno usmerjeni ljudje kratko malo zanikujejo.

— To je razumljivo, — je odgovoril

šolskih knjig, ki jih je zaradi tega začelo primanjkovati. Ista stvar je z učili.

Ce k vsemu temu še pristojem položaj učiteljskega stanu, če sprevidimo, da ni mogoči biti vzgojitelj svoboden mož v moralnem in gmotnem pogledu, moramo priznati, da v takšnih razmerah vzgojitelj ne more več obdržati svoje moči in autoritet. Mi pa hočemo vendar naše šolstvo rešiti in rešili ga bomo, saj z njim rešujemo bodočnost naroda in države!

UCITELJSKE ZA DEKLETA ZAPRTO

S prepričevalnimi besedami in toplim čustvom se je zavzela za neokrnjeno učiteljico, ki je v pravice našega ženstva ga. Državljena. Tožila je, da je učiteljica v Ljubljani v začetku šolskega leta zaprta za ženske in da so vaj sprejeli šele potem 10 dnevnin, ko ni bilo moških prisilcev. Dokazovala je, da je učiteljki poklic za žensko najnaravniji in da so uspehi ženskih učnih moči prav tako lepi kakor moških ter se sklicevala na to, da je v Ameriki tri četrtna šolstvo v ženskih rokah. Dokazovala je tudi nesmiselnost zapiranja učiteljic za ženske glede na nezaposlenost in naglašala je, da se s tem kršijo ženstvu osnovne državljanške pravice, ako ji zapri pot do poklica.

NAJ NAM PUSTE, KAR JE NAŠE!

Ga Vahnova se je pa enako odločeno zavzela za obstoj vadnice na učiteljico, ki jo baje nameravajo ukiniti zaradi prenapolnjenosti gimnazije na Poljanah. Vadnica obstoji že 60 let in je bilo v nji vzgojenih na tisoče otrok. Zavod je silno potreben zlasti zaradi IV. in VI. mestnega okraja, ter se zaradi tega, ker so ljudske šole vse prenapolnjene. Zaklala je: Naj nam puste, kar je naše!

Kot zastopnik staršev gojenk mestne ženske realne gimnazije je govoril stavbenik I. Bricej. Ženska realna gimnazija, ki se je reformirala, iz seštrazrednega liceja, je 29 let star šolski zavod. In ta zavod hočemo stopno demontirati. Po sklepu občinskega sveta je bila sklenjena postopna ukinitve.

Izšel je sicer odlok, da se otvorí v Ljubljani postopno popolna ženska realna gimnazija namestu mestne vendar po osmih mesecih še ni nadaljnji ukrepov.

Sklep občinskega sveta ni dosegel nameravane učinke,

pač pa nekaj nasprotne. Ukinjen je prvi razred in pred ukinitvijo drugega razreda smo, končno pa mora mestna občina vendar plačevati vse učne moči. Na državo odpade dajatev za žensko gimnazijo okrog 200.000 Din, na banovino 500.000, ostalo pa na občino. Gre torej za vso, ki bi jih kljub vsemu lahko zmogli. Zaradi tega ne bo prišel iz ravnošči na državni in ne banovinski proračun. Zahteva, da nam država vzdržuje vsaj eno popolno gimnazijo, ko imamo pravico do treh, je pač dovolj upravičena. Starši kot vzgojitelji svojih otrok so dolžni slediti vsem ukrepom glede našega šolstva in bodo ostali tudi v bodoče budno na straži.

RESITEV JE PA TU!

Z velikim odobravanjem je bila sprejeta obširna resolucija, ki jo odpošljajo ministrstvo prosvete. Glavne zahteve so:

Potrebujemo tri popolne moške realne gimnazije: II. realna gimnazija se naj spremeni v popolno žensko srednjo šolo. Ker bi bile za približno 2400 učencev premalo tri popolne gimnazije, je treba pripraviti vse potrebno za ustanovitev IV. moške realne gimnazije za vzhodni del mesta. I. realna gimnazija se naj spremeni v prihodnjem šolskem letu v I. moško realno gimnazijo, ki ostane v starem poslopju ter ohrani mešane realne razrede. III. realna gimnazija se naj spremeni v II. moško realno gimnazijo in se preseli v novo poslopje za Bežigradom. Ustanovi se naj III. popolna moška realna gimnazija; prvi štirje razredje se naj takoj odpre, postopno pa vsako leto višji. Naseli se naj začasno v Waldherrjevi hiši v Beethovenovi ulici, meščanska šola se pa naj preseli iz te hiše v novo bežigradsko ljudsko šolo. Za okrog 2.000 učencev potrebujejo 3 ženske realne gimnazije. Za prihod-

sno pa k sreči našli iz blata in trsja zgrajeno kočo, v kateri je stanovala starostna zamorka.

Sprejela je nas zelo prijazno, da nit opazili: nismo njeni ostrovni. Zejo previdno sva prenesla ramenka in jo položila na trdo ležišče iz koruznega ličja v koči.

Cim je pa zamorka zagledala ubogo Jenny, je prestrašeno kriknila in odskočila. Nesreča je hotela, da je ranjenka v istem hipu odprla oči. Cim je zagledala staro zamorko, je pretresljivo kriknila:

— Zamorka iz mojih sanj, tu bom umrla! Ona bo tista, ki me položi v krsto.

V naslednjem hipu se je onesvestila in čez dve urje je izdihnila ne da bi se sploh še zavedela. Pogled na zamorko je bil zadal smrtni udarec.

Se boli čudno pa je, da se je zamorka že dva meseca prej sanjala, da pokopava mlado ženo. In baš ko je spoznala Jennyne poteze, jo je obšla groza.

Groza sanje so se točno izpolnil. Zamorka je res položila truplo uboge Jenny v krsto, ki sva jo z veliko težavo preskrbel. In zdravnik je zaključil svoje pripovedovanje z besedami: — Ne smete misliti, da spriča tega strašnega doživetja ne priznavam dejstev, ki jih praktični in pozitivno usmerjeni ljudje kratko malo zanikujejo.

— To je razumljivo, — je odgovoril

šolski knjig, ki jih je zaradi tega začelo primanjkovati. Ista stvar je z učili.

Ce k vsemu temu še pristojem položaj učiteljskega stanu, če sprevidimo, da ni mogoči biti vzgojitelj svoboden mož v moralnem in gmotnem pogledu, moramo priznati, da v takšnih razmerah vzgojitelj ne more več obdržati svoje moči in autoritet. Mi pa hočemo vendar naše šolstvo rešiti in rešili ga bomo, saj z njim rešujemo bodočnost naroda in države!

UCITELJSKE ZA DEKLETA ZAPRTO

S prepričevalnimi besedami in toplim čustvom se je zavzela za neokrnjeno učiteljico, ki je v pravice našega ženstva ga. Državljena. Tožila je, da je učiteljica v Ljubljani v začetku šolskega leta zaprta za ženske in da so vaj sprejeli šele potem 10 dnevnin, ko ni bilo moških prisilcev. Dokazovala je, da je učiteljki poklic za žensko najnaravniji in da so uspehi ženskih učnih moči prav tako lepi kakor moških ter se sklicevala na to, da je v Ameriki tri četrtna šolstvo v ženskih rokah. Dokazovala je tudi nesmiselnost zapiranja učiteljic za ženske glede na nezaposlenost in naglašala je, da se s tem kršijo ženstvu osnovne državljanške pravice, ako ji zapri pot do poklica.

NAJ NAM PUSTE, KAR JE NAŠE!

Ga Vahnova se je pa enako odločeno zavzela za obstoj vadnice na učiteljico, ki jo baje nameravajo ukiniti zaradi prenapolnjenosti gimnazije na Poljanah. Vadnica obstoji že 60 let in je bilo v nji vzgojenih na tisoče otrok. Zavod je silno potreben zlasti zaradi IV. in VI. mestnega okraja, ter se zaradi tega, ker so ljudske šole vse prenapolnjene. Zaklala je: Naj nam puste, kar je naše!

Kot zastopnik staršev gojenk mestne ženske realne gimnazije je govoril stavbenik I. Bricej. Ženska realna gimnazija, ki se je reformirala, iz seštrazrednega liceja, je 29 let star šolski zavod. In ta zavod hočemo stopno demontirati. Po sklepu občinskega sveta je bila sklenjena postopna ukinitve.

Izšel je sicer odlok, da se otvorí v Ljubljani postopno popolna ženska realna gimnazija namestu mestne vendar po osmih mesecih še ni nadaljnji ukrepov.

Sklep občinskega sveta ni dosegel nameravane učinke,

pač pa nekaj nasprotne.

Ukinjen je nadaljnja pot. Sla sta že nekaj časa po ulici groze, kjer je ležala črna tema. Visoke granitne stene na obeh straneh so zastirale luno, da meščina ni mogla v to temno ulico in čudno, nobena luč v tej strašni ulici, ni bila priznana.

Peter se je nenehno stiskal v žepu držaj svojega samokresa. Morda prvič v življenju je imel strahu močno podoben občutek.

Peter se ni mogel premagati, da bi večkrat ne ozrl in pogledal, če jima kdo sledi.

— Ta ulica je dokaj pusta, kaj ne?

— se je zasmjal zdravnik. — Kai bi storil recimo, če bi naenkrat stopis pred vas orjaška postava v črnom plášču?

— Ustrašil bi se, to vam odkrito pričnam, — je zajecjal mladi inženjer. — Še nikoli nisem bil tako razburjen, kakor danes. Zdaj šele razumem, kako more človek zdreveti po spolki strmini v naročje halucinacije, zločina in blažnosti.

— Da, — je dejal zdravnik zamišljeno. — ta strmina je vražje gladka.

In znova je območnik.

Ta prokleta Ulica generala Granta se je zdelna Petru neskončna. Na vsakem koraku se je spodlaknil na kotanjastem

nje šolsko leto bi bila možna rešitev: Sedanja II. realna gimnazija se spremeni v I. drž. žensko realno gimnazijo, ostali pa bi še na nji učenci višjih tre